

TEDNIK ZA FIZKULTURO

UREDNIŠTVO IN UPRAVA TABOR-
ELOVADNI DOM • LJUBLJANA
Telefon 33-85 — Čekovni rač. uprave 16.416

LETO II ★ IZDAJA FIZKULTURNA ZVEZA SLOVENIJE ★ ŠT. 14

IZHAJA REDNO VSAK PETEK
MESEČNA NAROČNINA DIN 12—
Rokopisi se ne vračajo

Množične prijave za kros kontri

V Ljubljani bo teklo nad 8000 tisoč tekačev in tekačic

Po dosedanjih pripravah sodeč, ki še niso zaključene, bo mladina izpolnila dano obvezo, ko je *obljubila, da bo teklo v Ljubljani vsaj 8000 mladincev in mladink. Do srede zvečer se je po nepopolnih prijavih prijavilo za tek

6588 tekačev in tekačic

Ze to je število, o katerem si v drugih državah, razen v Sovjetski zvezi, niti ne upajo pomisliti. Vzemimo samo za primer znani kros kontri, ki ga vsako leto prireja pariški list l'Humanité in ki je pred vojno veljal za višek množičnosti. Na tem kros kontriju je letos teklo 4000 tekačev, kar je v primerjavi z 8000 tekači v Ljubljani malenkost, če pomislimo, da ima Pariz 5 milijonov prebivalcev, Ljubljana pa samo 100 000!

Nasveti tekmovalcem

Mnogi, ki bodo tekli prvič, ne vedo, kako naj se za tek pripravijo. Zaradi tega navajamo nekaj splošnih navodil:

V glavnem velja pravilo, naj si tekmovalci preveč ne belijo glave o tem, kako bodo tekli. Kros kontri je tek, ki tekača sprost in ga ne drži v živčni napetosti, kot teki na tekalšču. Tekmovalci naj ne mislijo na tek preveč, da ne bi bili na startu nervozni. Tudi naj se ne boje, da bodo preveč utrujeni, ali da ne bodo izdržali teči vso progo. Daljine so tako preračunane, da bo vsakdo tek lahko izdržal, ne da bi mu to moglo sploh kaj škoditi, pač pa bo tek vsakemu gotovo koristil.

Kar se tiče taktike, velja pravilo, da je najbolj pametno, da se ne začne teči preveč hitro in pa, da bo

vsakdo tekel tem uspešneje, čim bolj bo tekel v enakomernem tempu. Strokovnjaki so namreč ugotovili, da človeški organizem najlaže prenese enakomerno, čeprav naporno delo.

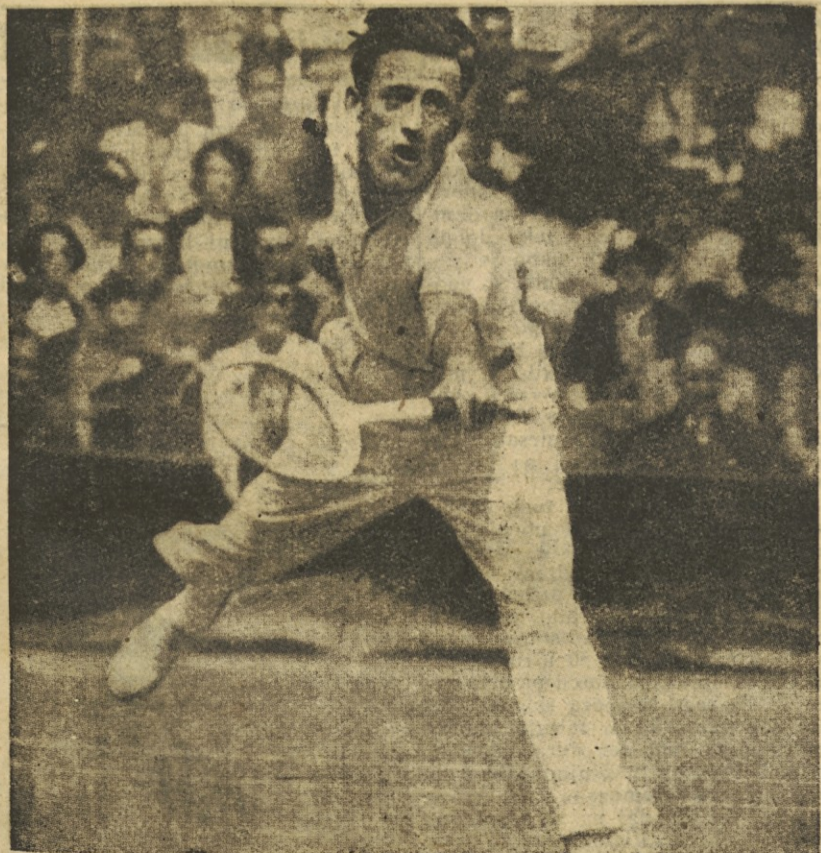
Zato svetujemo vsem, da tečejo mirno in sproščeno, ker bodo tako pri teku res uživali in spoznali lepoto kros kontrija v največji meri.

★ ★ ★

V Slovenjgradcu se je prijavilo 40 odstotkov prebivalstva

V Slovenjgradcu se je prijavilo za pomladanski tek čez drn in strn 40 odstotkov prebivalcev, kar je dokaz, da Slovenjgradčani nočejo zaostajati za drugimi mesti. Med sindikati se vodi živahna borba v stremeljenju, kateri bo poslal na tekmo več tekmovalcev. V tem vodi sedaj sindikat elektrarne, ki je od 40 članov prijavil za tek 38 tekmovalcev, oba neprijavljena pa sta invalida. Tudi ostali sindikati si prizadevajo, da bi zvišali število tekačev vsaj na 75 odstotkov. Tudi mladina se vedno večjem številu prijavlja za tek. Celotno mesto je naravnost preplavljeno z okusnimi majhnimi lepaki, ki pozivajo k udeležbi v kros kontri teku.

Sportniki v Slovenjgradcu so si zadali nalogo, da si urede dom in pričnejo z intenzivnim delom. V ta namen in predvsem v želji, da nudijo svojemu članstvu priliko, da se tudi na zunanji pokaže, se pripravljajo turnir v odbojki, namiznem tenisu in nogometu za prvenstvo okraja. Dan tekovanja bo še naknadno objavljen. Opozarjamo pa že danes vse prijatelje teh panog v našem okraju, da se pripravljajo za tekovanje. Tovariše iz drugih okrajev pa vabimo predvsem na turnir v namiznem tenisu, in odbojki. Prihitite med nas in dajte nam sil, da bomo zmogli delo, ki smo si ga naložili. Pazite tudi na objave v dnevnem časopisju.

JOSIP PALLADA (Jugoslavija)

Naši teniški igralci v Moskvi

Punčec, Mitić in Pallada so pokazali svoje veliko znanje in zmagali v vseh snidenjih. Punčec je premagal prvaka ZSSR Ozerova s 6:2, 6:1 in 6:3

Končno smo prejeli težko pričakovano vest o prvem nastopu naših najboljših teniških igralcev, ki so pred mesecem kot prvi športniki iz Jugoslavije, odpotovali v Sovjetsko zvezo.

Ves ta čas so Punčec, Mitić in Pallada vestno vadili v pokritih igriščih v Leningradu in Moskvi in se pripravljali za tekme z najboljšimi teniški igralci v Sovjetski zvezi, pri čemer so imeli dosti prilike, da so se seznanili z velikanskim napredkom fizkulture v Sovjetski zvezi.

Uspehe naših teniških igralcev smo pričakovali nestrpnost zaradi tega ker nismo vedeli, na kakšni višini so po vojni naši igralci. Pred nami je namreč tekovanje za Davisov pokal, v katerem je Jugoslavija zmagala na zadnjem tekovanju l. 1939. v evropski coni. Po doseženih uspehih v Moskvi lahko računamo, da bomo tudi v letošnjem tekovanju igrali vsaj v Evropski odločilno vlogo.

O nastopu naših igralcev piše moskovska »Pravda« naslednje:

Včeraj so se v Moskvi v pokritem stadionu »Dinamo« pričele vse-zvezne tekme v tenisu. Veliko zanimanje je bilo za tovariško srečanje jugoslovanskih in sovjetskih teniških igralcev. — Jugoslovanski igralci, ki so zdaj v Moskvi, spadajo med najboljše teniške igralce ne samo v svojih državah, ampak so bili tudi zmagovalci na največjih mednarodnih tekovanjih. Tako je na primer Franjo Punčec igral v Sovjetski zvezi, Afriki, Indiji in v skoraj vseh evropskih državah. On je znan po svojih zmagah nad slavni svetovni prvaki.

V igri z Ozerovom je Punčec pokazal visoko tehniko. Med drugim ima krasne in močno plasirane udarce, mojstrsko obvlada igro pri mreži in v zraku. Igro je odločil v svojo korist s 6:2, 6:1 in 6:3. Ozerov je igral pod svojo običajno formo, zlasti negotov pa je bil v servisu, zaradi česar je izgubil veliko število točk.

★ ★ ★

Priznanje smučarski reprezentanci FLR Jugoslavije

Centralni odbor Fizkulture zveze Jugoslavije, izreka

PRIZNANJE

smučarski reprezentanci Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki je v postavi

1. MATEVŽ LUKANC, Jugoslovanska armada,
2. STANKO KOBLER, Jugoslovanska armada,
3. SLAVKO URBAR, Jugoslovanska armada,
4. JOŽE BERTONCELJ, FD »J. Gregorčič«, Jesenice,
5. CIRIL PRAČEK, FD »J. Gregorčič«, Jesenice,
6. FRANCI ČOP, FD Maribor,

na balkanskem prvenstvu v smučanju v alpski kombinaciji v dneh 9. in 10. marca 1946 v Sinaji (Romunija), osvojila

EKIPNO PRVENSTVO BALKANA in internacionalno prvenstvo Romunije

Na teh tekmah so nastopale državne reprezentance Bolgarije, Romunije in Jugoslavije, na internacionalnem prvenstvu Romunije pa tudi reprezentanca Madžarske.

V zelo težkih vremenskih prilikah, so naši tekmovalci s svojo zmago pokazali, kako se je treba v športu boriti za ugled naše ljudske republike in za napredek našega fizkulturnega gibanja.

Sovjetski igralec tenisa Belic, je v igri z Dragotinom Mitićem pokazal živahno igro, zlasti pa je imel krasen servis, tako da Mitić mnogih žog ni mogel ujeti. Prvi set je Belic dobil s 6:3, toda že v drugem setu je Mitić z močnimi udarci v kote nadvladal svojega nasprotnika in odločil set v svojo korist s 6:3. Tudi oba nadaljnja seta je Mitić z istim rezultatom odločil v svojo korist.

Josip Pallada, eden izmed najboljših jugoslovanskih mojstrov raketa in izkušen igralec na mnogih mednarodnih tekovanjih, je zmagal nad Novikovim s 6:2, 6:1, 6:2. V parih sta Punčec in Mitić zmagala nad Belicem in Korbutom z rezultatom 6:1, 6:2, 6:3.

Kot vidimo iz poročila, so naši tekmovalci res zaslužno zmagali. Vzrok moramo iskati v tem, da imajo naši igralci veliko rutino z mednarodnih nastopov pred vojno. Pozabiti ne smemo, da je Punčec v polfinalni tekmi za Davisov pokal premagal v Ameriki Avstralcu Bromwicha, ki je bil najboljši igralec na svetu, in ki je največ doprinesel k zmagi Avstralije v poznejši tekmi z USA.

Mitić in Pallada, ki sta prav tako zmagala, imata za seboj tudi veliko število mednarodnih tekem, na katerih nista igrala podrejene vloge. Oba sta bila poleg Punčeca zadnja leta pred vojno stalno v tabelah najboljših igralcev v Evropi.

V nasprotju s tem, so teniški igralci v Sovjetski zvezi igrali do sedaj samo med seboj in niso imeli nobenega stika z igralci izven države. Toda dočim so svoje uspehe ki se dajo meriti z uro ali z metrom, sovjetski športniki lahko primerjali, jim to v tenisu ni bilo mogoče.

V splošnem lahko rečemo, da nismo pričakovali od naših igralcev tako velikega uspeha. Ker so bili oni prvi športniki iz Jugoslavije, ki so nastopili v bratski Sovjetski zvezi, smo tega uspeha tem bolj veseli, ker je gotovo dvignil ugled našega športa po vsem svetu.

FRANJO PUNČEC (Jugoslavija)
prvak Evrope v l. 1939

OZEROV (ZSSR)
državni prvak za l. 1945.

DRAGO MITIĆ (Jugoslavija)

V znamenju krosa — nov polet fizkulture!

Pripravljanje na bližnji pomladni kros je zelo razgibalo naše ljudstvo, zraslo pa je tudi mnogo zdravega in vzpodbudnega, posnemanja vrednega na »terenu«, v naših osnovnih organizacijah, društvih in aktivih — vse v znamenju krosa in fizkulture tedna.

»Za koga bomo tekli?«

V pripravah pomladanskega teka je med drugim nastalo vprašanje, ki je kazalo popolno nerazumevanje odnosov med množičnimi organizacijami. »Ali boš tekla za fizkulturno društvo, aktiv ali za šolo, ali za sindikat?« V nekem manjšem kraju štajarske so prišli celo tako daleč, da so povedali mimoidočemu, da bo pri njih na enem kraju trga tekla sindikat, na enem AFŽ in drugje zopet fizikulturniki, čeprav nastopajoči niti za en res množičen tek ne bi zalegli (seveda ločeni po spolu in starosti).

Povedati pa moramo, da je tudi rešitev na to vprašanje »Za koga?«, zrasla na terenu. V Mariboru so na okrožni skupščini razrešili stvar tako, da naj vsak teče za vse organizacije, katerih član je (istočasno na pr. za ZMS, fizkulturno društvo in sindikat), kajti do pravega, zdravega sodelovanja med množičnimi organizacijami bo v bodoče v takih primerih moglo priti le, če se bo znotraj vsake posamezne množične organizacije razvijalo tekmovanje, kdo bo postavil več tekačev — torej tekmujejo med seboj fizkulturna društva, med seboj sindikalne podružnice, med seboj odbori ZMS itd.

Glavno je množična vadba!

Poslušal sem razpravljati na skupnem sestanku okrožne sekretarje ZMS celjskega okrožja. Med drugim je bila glavna točka njih dnevnega reda tudi fizkultura in bližnje naloge v njej. Govorili so o vseh vprašanih v zvezi s krosom, končno pa so zaključili: »Glavno niso časi, končno pa tudi številke in druge podrobnosti ne! Važno je, da nas bo letelo čim več in da bodo ostali potem vsi novopečeni fizikulturniki pri rednem vezbanju, ter da bomo ob tej priliki postavili v naših vaseh čim več aktivov!«

Množične organizacije so nas tudi drugod podpre...

V središču Ljubljane vise veliki, rdeči lepaki, ki vsi poudarjajo pomen pomladanskega krosa. Na njih so podpisani Mestni odbori OF, ZMS, AFŽ in sindikati, ki so tako pokazali vse razumevanje za našo stvar, saj moramo ugotoviti, da so v Ljubljani množične organizacije kot prve razvile tako vidno, učinkovito propagando. Kros bo torej pomenil tudi utrditev sodelovanja naše fizkulture in vseh drugih množičnih organizacij.

»Tudi mi...«

so izjavili zastopniki zdravnikov na fizkulturni skupščini, »bomo v prvomajskem tekmovalju radovoljno mislili na fizkulturnike, posebno pa še pred krosom!« Ponudili so, da eno nedeljo žrtvujejo za prostovoljni pregled vseh nastopajočih fizikulturnikov in da ustanove do maja tudi fizkulturno ambulanco za mesto Maribor in okolico. Vemo, da so mariborski zdravniki tako dali le enega od prvih primerov spontane pobude za prostovoljno sodelovanje zdravnikov pri načrtnem delu v naši fizkulturi, ki je prav v tem po-

gledu dosedaj močno šepala. Vidimo pa, da so slično kot mariborski v pripravah za kros sodelovali pre-mnogi naši zdravniki.

To sodelovanje seveda ne sme biti le trenutno, ampak ga moramo v bodoče redno izvajati in še razširiti.

V Celju je živo...

Posebno močan propagandni podarek so sorazmerno z ostalimi kraji dali krosu v Celju. Znaki krosa na največjih križiščih, na poslopju okrožnega odbora OF so največji ter ključje in vzpodbujajo mladino in ostale k udeležbi na pomladnem krosu. Tudi pred izložbo ob glavni celjski ulici, koder je razstavljen natančen načrt teka, je vedno dosti ljudi, ki z zanimanjem opazujejo zemljevid. Posebno marljivo vadijo tu sindikati iz železarn v Gaberjah. Pa tudi kmečko mladino iz Sa-

vinjske doline, Smarja in drugod je razgibalo v pričakovanju krosa.

»Nasprotno kot so nekateri mislili,« pravi funkcionarka ZMS, »so naši kmečki mladinci z veseljem pa tudi z resnostjo pripravili pomladni tek.«

Fizkulturni teden

je zelo primerno pripravilo OF Celje. Že sredi tedna pred krosom smo videli sredi Celja ob pozivih h krosu tudi raznobarne lepake, ki podčrtavajo pomen fizkulturnega tedna.

Pa tudi sicer je FO Celje na tak način pripravilo fizkulturni teden, da bo mogel resnično po tem zgledu povsod postati osrednji dogodek življenja v tistem kraju od 7.—14. t. m.

Odbor Celja je namreč sklenil prirediti v tem času v okviru ljudske univerze predavanje o fizkulturi, dati iniciativo za prostovoljno delo enega dne v fizkulturnem tednu, razstaviti v mestu fizkulturne fotografije in še prirediti celo vrsto propagandnih tekem v odbojki, kosarki, rokometu in streljanju.

Načrt za izboljšanje fizkulturnih strokovnjakov v ZSSR

F. Mulikov, načelnik uprave učnih zavodov vsezveznega komiteja za fizkulturo in šport pri SNK ZSSR, je priobčil v 24. številki tednika »Krasnij sport« iz l. 1945., zanimiv prispevek o načrtih za izboljšanje fizkulturnih strokovnjakov za šolsko l. 1945./46. Ker je članek zanimiv in nam kaže, kako so se v Sovjetski zvezi lotili tega tudi pri nas perečega vprašanja, prinašamo članek v celoti.

V obilici strok. o katerih sanja naša mladina, ki končuje srednjo šo-

tudi za odgovorne organizacijske metode posled. Rok študija v institutih znaša 4 leta.

Tehnikumi pa pripravljajo fizkulturne delavce s srednjo kvalifikacijo. Ti bodo zaposleni v šolah, okrevalskih, samostojnih fizkulturnih organizacijah ter v odborih fizkulturnih in športnih ustanov. V teh traja šolanje 3 leta.

V dveletnih šolah trenerjev se pripravljajo kadri visoko kvalificiranih pedagogov trenerjev za razne vrste športa. V šolo bodo sprejete osebe,

Živela fizkulturna značka (FKZ)!

lo, zavzema vse prej kot zadnje mesto poklic učitelja fizkulture. To je povsem umljivo. — Učitelj fizkulture združuje v sebi vsestranske vzgojo in izobrazbo z odličnim telesnim razvojem. Strokovna pedagoška priprava mu omogoča, da globoko prodre v bistvo odnosov duševnega in telesnega razvoja otrok, mladine in odraslih.

Sedaj, po zmagovito zaključeni vojni s hitlerjevsko Nemčijo, se bo v naši deželi še bolj razširilo delo za ozdravitev prebivalstva in za množični razvoj fizkulture. Za delo v sanatorijih, okrevalskih, tehnikumih, šolah in samostojnih fizkulturnih društvih, so potrebni tisoči strokovnjakov o višjih in srednjih fizkulturno izobrazbo. Takih strokovnjakov pri nas še manjka. Skoro vse fizkulturne organizacije trpe na pomankanju kadrov vzgojiteljev, metodikov, trenerjev in inštruktorjev. Posebno težak je položaj glede kadrov fizkulturnih učiteljev v šolah Narkompros.

V tekočem letu bodo podvzete mere za izboljšanje priprave fizkulturnih kadrov. Število institutov in tehnikumov za fizkulturo bo zvišano na 47 (do vojne jih je bilo 32). Jeseni 1945, bo vstopilo v fizkulturne šole nad 5000 ljudi. Ta številka znatno prekaša predvojni.

Nabor se je izvršil za institute in tehnikume za fizkulturo ter za trenerske šole. Vsako teh učilišče ima svoje posebnosti in svoje naloge. Institutij nudijo višjo fizkulturno izobrazbo. V njih se pripravljajo strokovnjaki za pedagoško delo, kakor

ki imajo kot trenerji izkušnje v podajanju in učenju v poedinih panogah športa ter so ustrezajoče športno izvežbani. Te šole trenerjev so organizirane pri institutih za fizkulturo v Leningradu in Moskvi.

Za letos je določeno, da bo vsak odbor za fizkulturo poslal na izšolanje določeno število svojih zastopnikov. Po dovršenem šolanju v institutih in tehnikumih za fizkulturo, bodo študenti na razpolago tem odborom, ki so jih poslali na šolanje. F. K.

Predpisi o verifikaciji in prestopanju fizkulturnikov

Zagrebski »Vjesnik« poroča, da je fizkulturna zveza Hrvatske objavila v svojem službenem Biltenu z dne 2. t. m. predpise o verifikaciji in prestopanju fizkulturnikov iz društva v društvo. Po teh predpisih ima fizkulturnik pravico takojšnjega nastopa v kateri koli panogi v sledečih primerih:

1. če prvič pristopa v društvo, 2. če je njegovo društvo prenehalo obstajati, 3. če se prijavi v fizkulturno društvo v mestu, v katerem društva prej ni bilo, 4. če je službeno premeščen, za kar mora prinesiti uradno potrdilo, 5. če se javi v novo društvo pa za staro že eno leto ni nastopal, 6. ko se po odsluženju vojnega roka vrača iz vojske, 7. takoj lahko nastopijo za neko društvo državljani FLR Jugoslavije, ki se vračajo iz inozemstva.

Pri prestopu iz društva v društvo v vseh drugih primerih, ki niso navedeni, ima fizkulturnik pravico nastopa na prijateljskih tekmovaljih čez 90 dni, na prvenstvenih pa čez 180 dni.

Pravilnik je prisvojila tudi Fizkulturna zveza Jugoslavije in je stopil v veljavo za vse področje FLR Jugoslavije.

DAVIS CUP REPREZANTANCA EGIPTA V TENISU.

ki bo nastopila v prvem kolu Davisovega pokala proti Jugoslaviji, je sestavljena iz igralcev: Aldy Shafei, Andre Najar, Grandguillot in Mahmud Tallaat.

ZA ANGLIJO

bodo v Davis cupu nastopili: E. Hare, ki je trenutno najboljši v Angliji in se je pravkar vrnil z uspešne turneje iz Amerike ter J. Tilby in F. Wilde. Prvega in zadnjega pri nas že poznamo.

V kakšni meri naj se žena bavi s fizkulturo

Danes, ko postavljamo temelje fizkulturi in imamo pred seboj jasen cilj in naloge, ki jih moramo izvršiti, je potrebno, da smo si edini tudi v tem, s kakšno metodo in sredstvi bomo to dosegli, da zadoštimu pedagoško-metodnim, zdravstvenim in splošno državnim načelom. Izvedba množičnosti in vsestranosti zahteva od naših strokovnih delavcev veliko znanja in izkušenj, predvsem pa pravilno metodo vadbe z ozirom na telesni in duševni razvoj telovadca, s še posebnim ozirom na starost in spol.

Naš namen ni razpravljati o splošnih metodičnih načelih, ki so odločilni pri praktičnem izvajanju fizkulture, omejili se bomo samo na napake, ki smo jih opazili pri izvajanju in izbiri vaj za žene.

Priznati moramo, da nimajo še vsi povsem jasnega pogleda na to, kakšna naj bo fizkultura za žene, kakšna naj bo izbira vaj in kaj hočemo pri tem doseči, oziroma katere lastnosti in prednosti, ki jih ima žena po svoji naravi, naj razvijemo do maksimuma. Potrebno je, da si osvobodimo pri tem predvsem skupno načelno stališče in pokrenemo fizkulturo za žene v tisto smer, ki bo najhitreje in najbolje dovela do cilja, ki bo v korist njeni telesni izgradnji, duševnim posebnostim in nalogam, ki so ji dane v njenem poslanstvu.

Najostrejši boj je treba napovedati predvsem posnemanju izvajanja in izbire vaj po svojem moškem tovarišu, kar še do danes ni povsem izkoreninjeno, ozirom se vedno česse opaža, najbrže zaradi nepravilnega pojmovanja enakopravnosti spolov ter se tako po nepoučenih vodnicah, vzgledovanju po moških, v želji po vrhunskih uspehih, zanaša v naše telovadnice, na vsa polja telesnega udejstvovanja. Pri moškem občudujemo njegovo telesno moč, mišičasto telo, drznost in borbenost, ko da iz sebe vse svoje sile za dosego čim boljšega uspeha in zmage. Tudi žena naj ima te lastnosti, ki se pa ne izražajo tako kot pri moškem, ker to pri ženi, ki hoče ostati ženska, ni mogoče. Takim vrhuncem se lahko približajo samo žene, ki so po svoji telesni gradnji in duševnosti močno sorodne moškemu. Naš ideal pa ni pomožena žena, ampak žena z vsemi svojimi tipičnimi lastnostmi in naša naloga je, tudi v fizikulturi ta

razvoj podpirati. Krepka, zdrava, vzdržljiva in borbena mora biti tudi naša žena in mi smo dolžni to težnjo s telesnimi vajami podpreti, toda na način, ki ustreza njenemu ženskem bistvu. Najenostavnejši gib ali vaja, ki jo naredimo, izvedemo lepo, gibčno, spretno in ritmično. Poudarek je torej na izvedbi in ne na težki izvedbi vaje. Umetnost je ravno v tem, da v najpreprostejši gib vnesemo lepoto in izraz svoje notranjosti ter pri tem ne prekoračimo meje, dane ženi po njeni prirodi.

Iz zdravstvenega stališča moramo ovreči vaje, ki so za ženo neprimerne. To so mostovi, »špage«, stoje na rokah, dalje vaje, ki prekomerno in enostransko razvijajo posamezne dele telesa (n. pr. razvijajo zgornji del telesa ali ramena, na škodo spodnjemu — bočev, močne mišičaste noge in slabotne roke ali obratno, slaba ali mlahava drža telesa in slično) in vaje, ki preveč izčrpavajo njene telesne in duševne sile, prenaporne priprave za nastope in tekmovalja, pretirane zahteve za dosego najboljših uspehov ali gojitev panog, ki škodijo razvoju (teki na dolge proge, skok v globino itd.). Imejmo vedno v vidu, da je poslanstvo žene v materinstvu in temu primerne naj bodo tudi vaje po učinku na telo in dušo.

S tem v zvezi se bo pojavilo najbrže tudi vprašanje, ali naj žena tekmuje? Odgovor je kratek. Zelja po tekmovalju, zadovoljstvo v plemenitem in poštenem merjenju moči, veselje nad doseženim uspehom, je prav tako dana ženi, kot njenemu moškemu tovarišu. Ugovori, da so tekmovalja za ženo prenaporna, da zahtevajo pretirano urjenje, da je zaradi tega nezdravo in škodljivo, ne drže, ker jih lahko s pametnimi razlogi popolnoma ovzamemo. Zato tudi ne razpisujemo preobširne ali prenaporne tekme in se ne udeležujemo v panogah, ki ženi ne ustrezajo in tako ne dajmo prilike preveč častihlepnim poedinkam, da prekomerno trošijo svoje sile. Plemenito in pošteno tekmovalje, ne bo ženi in njeni ženskosti nikdar škodovalo. V splošnem naj velja pravilo: ne vadimo, a še manj tekmujejo v panogah, ki so ženski izgradnji in ženski duši tuje ter škodljive in ne pretiravamo v urjenju. Jelica

Šport ni škodljiv za srce

Narava sama skrbi, da športnikovo telo lahko prenaša večje napore od povprečnega človeka

Nek športni zdravnik se je nekoč povzpela do zanimive trditve, da imajo nekatere skupine športnikov, predvsem kolesarji, tekači na dolge proge in smučarji na velike daljave, vsi do zadnjega povečana srca, in sicer neprimerno bolj, kakor bi se lahko računalo glede na njihovo višino, telesno težo in rast mišičja. — Ta zdravnik utemeljuje to svoje stališče takole:

»Nekateri športniki imajo nenavadno veliko srce. Ker se tako veliko srce smatra za bolezenski pojav, vidijo mnogi v športu stalno nevarnost za zdravje posameznikov

in najbolj uspešnih športnikov, da bi pri njih zasledila, kako se je dalje razvijalo stanje njihovega srca. Že po dosedanjih preiskavah se lahko trdi z vso gotovostjo, da so sodbe o škodljivosti takih posledic na splošno pretirane. Ugotovitve so pokazale celo, da se srce, brž ko športnik preneha z naporom, spet vrne v svojo normalno velikost. Znan je primer nekega kolesarja, ki je imel, ko je bil sredi najbolj agilnega dela na terenu, izredno veliko »športno« srce, pozneje pa se je srce zmanjšalo za 2,5 cm. Podobne rezultate so dali tudi pregledi nekdanjih tekmovalcev v

Štafeta 25.V. - izraz ljubezni mladine do Tita

in celote. To mnenje pa v isti sapi pobijajo raziskovanja številnih učenjakov. Pregled nad 800 športnikov, med njimi tudi evropskih prvakov ter zmagovalcev na najtežjih športnih tekmah, kakor so samo na olimpijadih, ki se jim je v teku dolgih let ogromnih športnih naporov povečalo srce. Pri teh pregledih so ugotovili, da to povečanje srca na primer pri skakalcih v daljino ali pri tekačih na kratke proge ni bilo tako očitno, kakor pri športnikih, ki morajo pri svojem udejstvovanju več zahtevati od srčne mišice. Statistika je pokazala, da imajo kolesarji največje, skakalci in tekači na kratke proge pa najmanjše srce.

Zanimivo je pri vsem tem, da tako povečano srce, kadar miruje, deluje mnogo šibkeje, kakor srce povprečnega človeka. Medtem ko na primer normalno srce utripa okoli 70 krat v minuti, je bilo pri srečnem športnikov v enakem stanju ugotovljeno samo 40 do 50 utripov, pri nekem olimpijskem borecu pa celo samo 28. Iz tega se mora sklepati, da srce športnika, kadar miruje, skoraj počiva in se štedi ter zbira določene količine krvi, da bi z njimi lahko ob svojem času premagalo čim večje napore. Vse dozaj pa se še ni posrečilo ugotoviti, kje so prav za prav vzroki, da imajo športniki povečano srce.

Tudi sporno vprašanje, kako šport vpliva na srce, še ni rešeno brez ugovorov in strokovnjaško. Da bi lahko odgovorila na to vprašanje, se je športno zdravniška veda lotila pregleda velikega števila najbolj znanih

deseteroboju, pri katerih se je srce zmanjšalo za 2 cm, čeprav se je telesna teža pri teh ljudeh v zadnjih 20 letih povečala za celih 15 kg. Dolgotrajna športna delavnost lahko torej povzroči spremembe na sreč, kar pa še nikakor ni bolezenski pojav, temveč samo smotrna prilagoditev srca na povečani telesni napor, ki ga zahteva šport.

JOŽE VADNOV (Udarnik), izvaja sonožni prehod na konju

MATEVŽ LUKANC (JA) je zmagal v veleslalomu na Krvavcu

KRONIKA

V. kolo nogometnega prvenstva ljubljanskega okrožja

Zaključena je prva polovica prvenstvenega tekmovanja ljubljanske skupine fizikulturnega okrožja Ljubljana. Sam začetek tekmovanja je bil dokaj klavern, moštva niso pokazala, razen osnovnih pojmov, skoraj nič drugega, morda le še nekaj pozhrtvovanosti. Po V. kolu se je stanje, kar je hvale vredno, precej izboljšalo. Moštva so veliko pridobila na kondiciji, precej že tehnično obvladajo igro in kar je glavno, pri poedinah moštvih je opaziti, da se uvajajo v igro različni sistemi, ki jim pač najbolj prija.

Tabela izgleda tako-le:

Železničar	4	3	1	0	27:6	7
Krim	4	3	0	1	17:5	6
Svoboda	4	1	2	1	7:7	4
Borec	4	1	1	2	10:7	3
Edinost	4	0	0	4	0:36	0

Vodilno moštvo Železničar, je bilo v tem delu tekmovanja najbolj uspešno in je imelo tudi največ sreče. Včasih je izgubljeno igro, je znalo s poletom odločiti v svojo korist. Ima solidno obrambo z Razborskim in Aljančičem na čelu, srednjo vrsto je ojačalo z novo pridobitvijo Pilejem. Napad sicer ne igra za oko lepo, pač pa je pred naprotnimi vrati najbolj nevaren. S ponovnim nastopom poškodovanega Cenča, stopa v drugi del tekmovanja kot najresnejši kandidat, da si osvoji okrožno prvenstvo.

S šestimi točkami sledi Krim, ki izmed sodelujočih igra najboljši in še najbolj tehnično do-

Precej je že pridobila na svojem znanju od prvega nastopa. Ob malo večji pazljivosti bi lahko dosegla vsaj častne zgoditke. Edinost, kakor tudi Krim je brez igrišča in se mora boriti s tehničnimi zaprekami, zaradi česar pa ni treba obupati, temveč pričeti z resnim delom.

BOREC: EDINOST 7:0 (3:0)

Sam rezultat je po predvedeni igri Borec malo previsok, saj je imela Edinost nekajkrat priliko potresti mrežo nasprotniku. Borec je bil brez dvoma popolen gospodar na terenu, vendar njegova igra ni zadovoljiva, saj ni pokazal tehnične igre in je bilo le preveč igračkovanja in morda tudi neresnosti. Vajeni smo lepših in boljših iger. Pri Edinosti je bil najboljši branilec Gabričič.

KRIM: SVOBODA 4:1 (2:0)

Ta tekma je bila najlepša v dosedanjem tekmovanju. Posebno so se postavili z zrelo in tehnično smiselno igro Krimovci, ki bi skorajda ob malo večji sreči pregazili Svobodo. Igrali so čisto z drugim poletom in voljo kot Svoboda, in to jim je prineslo zaslužen zmagi in 2. mesto.

Že takoj prve poteze so dale slutiti, da bo tekma lepa in napeta, ker sta se obe moštvi borili za vsako žogo, ker sta se zavedali resnosti tega snidenja. Krimovci so se nam to pot pokazali v najlepši luči. Odlikoval jih je start, dobra igra z glavo in do-

Državno prvenstvo v namiznem tenisu

Skoraj vsa prvenstva so osvojili igralci iz Vojvodine

V sredo dne 27. marca, se je začelo v Subotici prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu.

Prireditve se je začela s svečano otvoritvijo. Pri nastopu vseh sodelujočih so šli prvi Slovenci, nato Hrvatje, Bosna in Hercegovina, Srbija in Vojvodina. Svečanost je bila v dvorani »Nepker«. Državno prvenstvo so igrali v treh dvoranah — moški (Nepker), ženske (Grand), naraščaj (Spartak). Med 12 pripuščenimi moštvi so tri slovenska: Udarnik, Borec in Železničar, vsi iz Ljubljane.

Sporred je bil določen tako, da je vsak igralec in igralka točno vedel uro, kdaj in s kom igra, tako da tekmovanje ni bilo prenaporno. Organizacija turnirja je bila dobra, manj zadovoljivi pa so bili ostali pogoji.

Tekme so trajale vsega skupaj 5 dni in so bile zaključene šele v nedeljo zvečer.

Končni rezultati prvenstvenega tekmovanja so bili:

Poedinci: 1. Harangozo II (Spartak, Subotica); 2. Dolinar Z. (Akademičar, Zagreb); 3. Konc (Jedinstvo, Subotica); 4. Roža (Jedinstvo, Subotica).

Poedinci, naraščaj: 1. Uzorinac (Mladost); 2. Vinek (Mladost); 3. Matković (Lokomotiva).

Moštva, člani: 1. Spartak (Subotica); 2. Akademičar (Zagreb); 3. Vojvodina (Novi Sad).

Moštva, ženske: 1. Spartak (Subotica); 2. Jedinstvo (Subotica); 3. Mladost (Zagreb).

Moštva, naraščaj: 1. Spartak (Subotica); 2. Lokomotiva (Zagreb); 3. Crvena Zvezda (Beograd).

Moški pari: 1. Harangozo I—Harangozo II (Spartak); 2. Dolinar—Kosi (Akademičar).

Zenski pari: 1. Pauk—Cović (Spartak); 2. Kononenko—Pečnik (Mladost).

Mešani pari: 1. Pauk—Harangozo II (Spartak); 2. Cović—Harangozo I (Spartak); 3. Dolinar—Pečnik (Zagreb).

V finalnih tekmah je Harangozo II premagal Dolinarja Z. s 3:0 (21:14, 21:16 in 21:16). Cović (Spartak) : Pauk (Spartak) 3:1. Uzorinac : Vinek 2:0.

Moštvo Spartaka je premagalo Akademičara s 5:1. Edino točko za Akademičar je dobil Dolinar z zmago nad Hermanom.

Zensko moštvo Spartaka je v finalu premagalo Jedinstvo s 3:0.

Moštvo naraščajnikov Spartaka je v finalu premagalo Lokomotivo s 3:0.

Par Harangozo I in Harangozo II, je premagal par Dolinar—Kosi s 3:0.

Zenski par Pauk—Cović (Spartak), je premagal v finalni tekmi par Kononenko—Pečnik (Mladost, Zagreb) prav tako s 3:0.

Mešani par Harangozo II—Paukova pa par Harangozo I—Covićeva s 3:1.

Uspehi igralcev iz Slovenije

Po do sedaj znanih podatkih, so igralci iz Slovenije dosegli te uspehe:

Nogometni pokal ZSSR

Moška moštva — 1. skupina: Borec : Akademičar 2:5. Za Borec so igrali Krečič, Recek in Koch, za Akademičarja pa Dolinar, Kosi in Horvat. Presenečenje je bila zmaga Krečiča nad Horvatom 2:0 in Recka nad Kosijem 2:0. Snidenje med Borcem in Jedinstvom (Konc, Roža, Dulić) se je končalo 1:5. Točko je dobil Krečič proti Duliću. Igra med Borcem in Slobodo (Salom, Vučićević, Vreback) iz Sarajeva se je končala s 5:1. Krečič in Recek sta dosegla vsak dve zmagi, Koch pa eno. Prvak skupine je postal Akademičar, ki je tesno premagal Jedinstvo s 5:4.

V drugi skupini so igrali: Železničar (Bogataj, Razborskec, Scagnetti) proti Grafičar 5:1. Uspeh je bil dober in sta se odlikovala zlasti Razborskec in Scagnetti. Železničar : Milicionar (Grbač, Dimitrijević, Milosavljević) 2:5. Več ali manj nesrečno izgubljena partija. Železničar : Spartak (Harangozo I, Harangozo II, Herman) 0:5 Slovenci so bili v tej igri zelo slabi. Prvak skupine je brez resne konkurence postal Spartak.

V tretji skupini so se igre končale: Udarnik (Lazar, Kamenšek, Dular) proti Crvena Zvezda (Djordjević, Stanković, Nesić) 5:2. Slovenci so bili v izredni formi. Udarnik : Kos-

maš 5:2 in Udarnik : Vojvodina 1:5. V tej igri Udarniki niso imeli svojega dneva. Prvak skupine je postal Vojvodina, mogel pa bi biti tudi Udarnik, če bi bila Kamenšek in Dular bolj razpoložena. S tem nam je uslo tretje mesto v državi!

Med ženskimi moštvi je Storžič dokaj nesrečno odigral svoje tri igre. Urbarjeva, ki igra sijajno, nima sebi enake nasprotnice. Bedenkova I in Zubaličeva nista mogli prinesiti zmagovite točke. Tako so se snidenja končala s Spartakom (Pauk, Cović, državni reprezentantki) 0:3, z Akademičarjem 2:3 in Jedinstvom iz Osijeka 2:3.

Pri naraščajskih moštvih je bilo približno enako. Storžič je padel v težko skupino in igral z Lokomotivo 0:5, z Mladostjo (oba sta iz Zagreba) 2:5 in Jedinstvom (Subotica) 5:3. Zasedli so tretje mesto v svoji skupini. Prvak naraščajskih moštvi je postal Spartak z zmago nad Lokomotivo 5:4. Za Spartak so igrali Baić, Gabrić, Sekulić.

Dekleta posamezno, so izpadla iz nadaljnega tekmovanja in sicer: Urbar : Romanić 1:2, Zubalić : Zabičić (Zagreb) 0:2, Bedenk : Cović 0:2. Žensk je igralo 32 in je bila naša velika smola, da so naletele na najboljše igralko v Jugoslaviji.

Zadnja preizkušnja v kros kontriju

V nedeljo, 31. marca dopoldne, je bilo v Tivoliju prirejeno uspešno tekmovanje v kros kontriju, ki se ga je udeležilo 176 tekmovalcev in tekmovalk, od tega 83 od Jugoslovanske armade, 66 akademikov in 27 akademikark.

Prvotno sta bili najavljeni dve prireditvi, posebej za JA in posebej za akademike, ker prireditelja nista vedela drug za drugega. Prireditve pa je pokazala, da je bila zamisel združenja zelo posrečena v propagandnem in tehničnem pogledu.

Velika množica gledalcev, vojske in civilistov je z velikim zanimanjem zasledovala potek tekmovanja in se posebno čudila veliki vztrajnosti tekačev Jugoslovanske armade, ki so morali preteči zelo težko, 6 km dolgo progo preko Rožnika, ki je imela nenavadno veliko višinsko razliko. Kljub naporni progi pa so bili tekači na cilju še precej sveži, kar dokazuje, da so se vestno pripravljali za tek.

Zmagovalec teka je postal poročnik Polovina Bojan, ki je pretekel 6 km dolgo progo v času 24 minut in 17 sekund, kar je zelo dober čas. Polovina Bojan je doma iz vasi Krujni pri Bosanskem Petrovcu. Po poklicu je bil sezonski delavec. V narodno osvobodilno vojsko je vstopil iz meseca julija 1941. leta. Preživel je vse ofenzive ustašev, četnikov, Nemcev, Italijanov in domobrancev. Šestkrat je bil ranjen in to dvakrat težko, tako da se mu poznajo sledovi ran po vsem telesu. Dvakrat je bil odlikovan za hrabrost. S fizikulturo se je začel baviti šele v svoji brigadi in nato v diviziji. Posebno ga veseli tek, v katerem je zmagal pri vseh nastopih.

Rezultati teka za prvenstvo IV. armade so bili:

1. poročnik Polovina Bojan v času 24 minut in 17 sekund, 2. borec Matija Hanc v 24 minutah 23 sekundah, 3. borec Mitrović Branimir v 24 minutah 36 sekundah, 4. vodnik Benić Rudolf v 24 minutah 49 sekundah, 5. borec Fajfer Franc v 24 minutah 51 sekundah, 6. borec Bogdešić Vinko, 7. borec Mujčin Paša, 8. borec Maj-

ce Rado, 9. borec Zarić Slobodan, 10. podporočnik Reberščak Fran.

Izmed 83 tekmovalcev jih je na cilj prišlo 82 in je samo eden zaradi poškodbe na nogi odstopil med tekom, kar je izreden uspeh teka, če računamo, da je bila progla zelo teka.

Tek akademikark in akademikov

Pred tekmovanjem vojakov so izvedli svoj tek tudi študentke in študente z ljubljanske univerze. Največ tekmovalcev je dala tehnika in sicer več kakor polovico (51), dobro sta bili zastopani tudi medicinska in filozofska fakulteta, prva z 20, druga s 17 tekmovalci, ostali oddelki pa so dali samo pet tekmovalcev.

Na 1100 m dolgi progi za dekleta so bili doseženi naslednji uspehi: 1. Cernič Staza (tehnika) 6:41, 2. Milena Hartman (tehnika) 6:50,2, 3. Colja Vasa (pravo) 6:50,4, 4. Podgornik Zdenka (medicina), 5. Robič Mira (tehnika), 6. Račić Nada (medicina), 7. Pirkmajer Marjeta, 8. Keržan Martina, 9. Zaletel Tatjana, 10. Racec Marija (vse tehnika).

Na 1500 m dolgi progi za moške so bili naslednji uspehi: 1. Novak Janez 6:19, 2. Gaj Aleš 6:36, 3. Špan Jože 6:46, 4. Kavčič Mitja, 5. Grašek Peter, 6. Verk Miloš, 7. Horvat Valentin (vsi tehnika), 8. Hribar Jože (medicina), 9. Šumi Janez (ekon. vis. šola), 10. Drovenik Matija (tehnika).

Med akademikarkami je v finalu s precejšnjo premočjo zmagala Staza Cerničeva, ki je bila zmagovalka prejšnjega nedelja na medunivzitetnih tekmah v slalomu. Nekaterim dekletom se je poznalo, da se za tek niso preveč vestno pripravljale in jim je posebno pregledivo povzročal precej strmi vzpon.

Od akademikov je bil najboljši tudi po slogu, Janez Novak, ki postaja od tedna do tedna boljši in bo verjetno postal v kratkem eden najboljših tekačev na srednje proge v Jugoslaviji.

Tek je bil zadnja preizkušnja za tekače in sodnike pred velikim množičnim tekom, ki bo 7. aprila v vseh krajih Jugoslavije.

FIZIKULTURNA SEJA BALKANSKIH DRŽAV

V petek je v Beogradu začela z delom druga balkanska fizikulturna konferenca, na kateri sodelujejo delegati fizikulturnih organizacij Albanije, Bolgarije, Romunije in Jugoslavije.

Konferenco je otvoril generalni tajnik Fizikulturne zveze Jugoslavije Miroslav Krečič in pozdravil zbrane delegate v imenu jugoslovanske mladine in vseh pripadnikov fizikulture. Poudaril je pomen prve balkanske konference, ki je bila osnovana za bogato in plodno sodelovanje med mladino in fizikulturnimi organizacijami balkanskih držav. Temeljne sklepe, ki so bili sprejeti na prvi konferenci v Sofiji, je treba na sedanjem sestanku izvesti v praksi, je dejal generalni tajnik Krečič. Po pozdravnih govorih voditeljev posameznih odposlanstev je konferenca prešla na dnevni red.

Najprej je bilo na sporedu poročilo o balkanskem smučarskem prvenstvu v Romuniji. Nato so določili program balkanskega prvenstva v telovadbi in streljanju, ki ga bo organizirala Bolgarija. Nadalje so delegati razpravljali o organizaciji in programu balkanskega prvenstva v pletanju, waterpolu in šahu, ki bo v Jugoslaviji. Nato je bilo govora o organizaciji in programu balkan-

skega prvenstva v košarkarji in odbojki in nazadnje o sporedu balkanskih iger (lahka atletika in nogomet), ki bodo v Tirani.

Med posameznimi sejami konference, so odposlanci tujih držav obiskali razstavo o zločinih okupatorjev in njihovih pomagačev, razstavo srbskega slikarstva, grob Neznane junaka na Avali in si ogledali beograjske športne naprave.

Na konferenci vodi albansko delegacijo Galib Hatibi, član centralnega odbora športne zveze Albanije; bolgarski delegaciji načeluje Ivan Pijanečki, namestnik predsednika centralnega sveta fizikulture in športa v Bolgariji; romunsko delegacijo vodi Georg Likiardopol; jugoslovansko zastopstvo na konferenci pa tvorijo Miroslav Krečič, kapetan Luce Žitnik in Miloš Nišavić.

IZVRSTNI USPEHI FRANCOSKIH PLOVALCEV

Francoski plavalec Jany je v Toulousu preplaval 100 m prosto v času 57,8 sekund. Na isti prireditvi je Nacache preplaval 100 m prsno v 1:13,0, Zins pa hrbtno v 1:10,0. Če seštejemo dosežene uspehe za štafeto, znaša 3×100 m mešano 3:20,8!

Od 7. do 12. aprila - fizikulturni teden!

vršen nogomet. Glavna gonilna sila jim je napadalna petorica s krilci. Velik nedostatek se opazja le v obrambi, kjer je treba izmenjati vsaj levega branilca. Stebri moštva so Fajon, Kumer in Marolt. Pohvale je vredno, da je Krim edino društvo v Ljubljani, ki je pomladilo moštvo in je prvo razumelo, da je le v strokovno vzgojeni mladini bodočnost našega nogometa. Škoda je le, da ne posedujejo igrišča in so igralci zaradi tega navezani zgolj na kondicijske treninge v telovadnici.

Tretje plasirana Svoboda, ki je nabrala štiri točke, je poznavalcem našega nogometa ostala marsikaj dolžna. Vsi smo pričakovali, da bo igrala verjetno vodilno vlogo, vendar so dogodki sami pokazali, da se mora sedaj boriti celo za tretje mesto. Ni dovolj, da je društvo organizatorno močno, temveč je važno, da čutijo nastopajoči do svojega društva tudi čut odgovornosti in dolžnosti. Prepričani smo, da bi šla Svoboda s pomladitvijo svoje enajstotrice boljšim časom naproti.

Borec je s tremi točkami zasedel četrto mesto. Tudi njemu je treba pomladitve. Moštvo ima dober, včasih celo preoster začetek in izredno voljo za uspehom. Steber moštva sta Žigon in Zavrl. Pri Borecju je opaziti, da igralci vse preveč menjajo svojja mesta. Ima pa veliko izgledov za drugo ali tretje mesto.

O Edinosti je treba omeniti le to, da je fair in disciplinirana.

Začetek nogometnega prvenstva v skopljanskem okrožju

Predzadnje nedeljo se je začelo v skopljanskem okrožju nogometno prvenstvo, v katerem so igrala društva: Industrijalec : Ljuboten, Rabotnički : Edinstvo in Pobeda : Šar. V prvi tekmi med Industrijalcem in Ljubotonom, je zmagal zadnji s 3:1. Zmagovalno moštvo je bilo tekom vse igre v premoči, toda od številnih ugodnih prilik mu je uspelo izkoristiti samo tri. Druga tekma med Rabotničkim in Edinstvom je končala neodločeno 3:3. V prvih dvajsetih minutah je bilo Edinstvo v veliki premoči in je zaradi slabe obrambe nasprotnika doseglo celo 3 gole. Pozneje so se igralci Rabotničkega nekoliko popravili in dosegli

kajšnje tehnično znanje. To pot so tudi precej streljali, kar smo pri prejšnjih snidenjih čisto pogrešali. Ni dovolj, da z lepimi potezami osvajajo teren do 16 m, potem se pa pozabi na zaključno fazo, to je strel na gol. Vse črte so precej izenačene, le levi branilec močno zaostaja za ostalimi. Notranja trojica in krilec Marolt so najboljši del moštva.

Pri Svobodi, kakor smo že omenili, ni nekaj v redu. Moštvo se od tekme do tekme vse preveč menja, med poedinci ni prave povezanosti, kljub dobri igri nekaterih posameznikov. Brez dvoma najboljši del moštva je bila obramba, ki je izvršila ogromno delo in ga tudi kljub porazu nad vse zadovoljivo rešila. Ako ne bi bila ta trojica na mestu, bi Svoboda doživela še večji poraz. Odlični so bili Lah, Rupar, ki se od tekme do tekme popravlja in Lintner, ki je rešil žogo v nekaterih brezupnih situacijah. Igra je bila živa in temperamentna.

Tabela strelcev:

10 golov: Brodnik (Ž.), Kumar (K.)

7 golov: Šebenik (Ž.)

4 gole: Hočevar (K.), Standler (Ž.)

3 gole: Fajon (K.), Piskar I. (B.), Potočnik (S.), Strgar (B.) in Žigon (B.)

2 gola: Kroupa (S.), Oblak (Ž.), Piskar II (B.) in Zavrl (B.)

1 gol: Eržen (Ž.), Jerman (S.) in Perko (B.) Z. R.

do konca polčasa tudi en gol.

V drugem polčasu pa so bili igralci Rabotničkega v premoči in rezultat izenačili. Igra med moštvo Pobe in Šara se je končala z visoko zmago 5:0 v korist igralcev Pobe, ki je železničarsko društvo Dočim je bila igra v prvem polčasu precej izenačena in sta bili moštvi skoraj popolnoma enako močni, so v drugem polčasu nogometaši Pobe močno nadkriljevali svoje nasprotnike in je njihova zmaga povsem zaslužena. Proti koncu tekme je igra postala precej ostra, ker igralci Šara niso znali vitezko prenesti poraza, ki je bil neizbežen.

GLAS Z GORA

Nasveti za alpsko smučanje v gorskih predelih

Nevarna mesta naj najprej presmucna najboljši in ko je ta prispel na varno, naj mu sledi najslabši, temu pa ostali smučarji. Pri zelo nevarnih mestih, posebno pa še ob sumljivih snežnih in vremenskih razmerah, si smučiči odpirajo in pojdi previdno peš, kajti pešci ne morejo tako lahko sprožiti plaz. Ostali naj previdno stopajo že v nastale stopinje. Možnost ostati pri nesreči živ, je brez smučiča veliko večja. Pomni pa, da se je treba sumljivim strminam izogniti, če to ne gre, je vedno bolj sigurno, da se jih naskoči naravnost v liniji padca navzdol ali navgor (brez smučiča), prečka pa samo tedaj, če reš ni druge možnosti, in to čim višje, z odpetimi vezmi ali še boljše, brez smučiča. Pri tem je pa treba opustiti vsako kričanje. Na takih mestih je priporočljivo, da imaš pripravljeno vrstico za lavino. Ne pozabi, da je plaz naravna sila, ki se ji lahko samo izogneš, ne moreš ji pa kljubovati!

Če se kljub vsej previdnosti prijeti nesreča, da se plaz sproži, si takoj odpravi smučič in se skušaj podati iz smeri plazu na mesta, ki nudijo plazovom odpor. Na vsak način moraš odvreči palice in se s plavalnimi gibmi obdržati na površju, skušajoč se čim bolj približati robu lavine. Če ti

preti nevarnost, da te zasuje, moraš s protipritiskom rok obdržati prostor za dihanje. Pri vsem pa ohrani mir in ne izgubljaljaj po nepotrebnem sil. Tovariši, ki so nesrečo opazovali, si morajo dobro zapomniti mesto, kjer je telo izgubilo, takoj nekoga poslati k najbližji rešilni postaji ali če te ni, obveščevalni postaji, ostali pa naj v razdalji po en meter s svojimi palicami preiskujejo ves plaz. Če je to iskanje brez uspeha, se vzdolž vsega plazu skopljajo jarki v razdalji desetih metrov, vmesni prostor pa se raziskuje s petmetrskimi palicami.

Podoben pojav kot plaz je **zapadno kamenje**. S to nevarnostjo moramo računati na vsaki smučki turi v skalovitem terenu, zlasti spomladi, ko je razlika temperature med soncem in senco precejšnja. Posledica tega je topljenje in zmrzovanje v razpokah kamenja, ki ga potem razganja. Največja nevarnost v steni je kmalu po izmenjavi sonca s senco. Taka nevarna mesta spoznamo po razpokah v skalovju. Taka mesta prečkaj le tedaj, kadar se stena niti ne ohlaja niti ne segreva, in to ravno obratno kot pri mestih, ki so izpostavljena lavinam, čim nižje, najbolje pod steno. Zavaruj si glavo in pleča in drži pravilno razdaljo med posamezniki. (Konec prih.)

»TRIGLAVSKI DAN«

Razpis tekem v smuku s Triglava

Po nalogu Fizikalne zveze Jugoslavije, razpisujemo tekmo v smuku s Triglava s tradicionalnim imenom »Triglavski dan«, ki bo dne 28. aprila 1946. Start bo nad Staničevo kočjo skupno za moške in ženske, cilj za ženske pri koči v Gornji Krmji, za moške pri debeli bukvi. Pravico nastopa imajo člani fizikalnih društev Jugoslavije in pripadniki JA. Prijave morajo oddati društvu in Dom Armije pisмено na FZS, Ljubljana, Tabor, n a j k s n e je do 12. t. m. ter morajo vsebovati: ime tekmovalca, rojstne podatke, poklic in stanovanje. Opozorjamo, da so vse nepopolne prijave neveljavne, ker moramo predložiti prijave oblastem zaradi izstavitve propustnic, brez katerih dostop na Triglav ni mogoč. Vsi tekmovalci morajo imeti s seboj oedejo in hra-

no, ker bo dobiti v koči, ki bo kurjena, samo čaj. Stanovanje za tekmovalce in sodnike bo v Staničevi koči. Vsakdo tekmuje na lastno odgovornost.

Zmagovalec v moškem tekmovalstvu in zmagovalka v ženskem tekmovalstvu prejmeta Triglavsko značko, drugi in tretji pa priznanico.

FZS bo skušala doseči dovoljenje tudi za vadbo. Tekmovalci morajo vsekakor računati s tem, da bo odhod na Triglav mogoč šele 27. t. m., torej en dan pred tekmo. Morebitne izpremembe bomo pravočasno objavili.

Društva opozarjamo, da naj objavijo za tekmo samo izkušene tekmovalce, ker letos ni bilo prilike za vadbo v visokogorskem svetu.

Smučki odsek Fizikalne zveze Slovenije

Po triglavskih smučiščih

Za smučarje je pomladanski čas v planinah najlepše doživetje vsakega leta, v naših krajih pa je Triglavsko pogorje višek želja po uživanju naravnih lepot in smučskih doživetij.

FZS je v zvezi s pripravami za tradicionalno prireditel v smuku s Triglava, pod imenom TRIGLAVSKI DAN, odposlala posebno komisijo svojega smučkega odseka pod vodstvom tov. Josa Gorca, da izvede priprave za Triglavski dan in obenem pregleda možnosti obnove pomladanske smuke v Triglavskem pogorju. Čeprav so ostale ohranjene kočje na Kraju, pri Sedmerih jezerih, na Kredarici, Staničevo kočja in na Velem polju, so vendar vse v takem stanju, da za zimsko bivanje niso mogoče. Odnešana ali uničena je vsa oprava, okna so pobita, manjka najnujnejše posteljnine, štedilniki so pokvarjeni, a se ono, kar bi lahko ostalo ohranjeno, se je uničilo zaradi tega, ker so letni turisti pustili okna bodisi odprta, bodisi slabo zaprta, pa je vihar razbil oknice in polomil, kar je še verjetno v poletju bilo dobro. Danes so kočje polne sne-

ga, polne sledov poletnih turistov (kot včasih v gozdovih na Šmarni gori), morska trava stresena pod snegom, blago pa izrezano in odnešeno. Marsikaj bi moglo biti drugače, da se je vsakdo zavedal pomena zimske postojanke v pogorju, da je vsakdo skušal popravljati a ne uničevati, kar je ostalo ohranjeno!

FZS bo izvedla Triglavski dan z uporabo Staničeve kočje in z omejenim številom udeležencev. Snega je v Triglavskem pogorju ogromno. Kljub pozni Beli nedelji, ki je 28. aprila, ni bojzani, da ne bi mogli izvesti tekmovalstva. V poletju pa bo treba spraviti vsaj obstoječe domo-

Prispevajmo v fizikalnem tednu za izgradnjo fizikalnih domov!

ve s sodelovanjem vseh poštenih turistov zopet v red in vpeljati skupno nadziranje, da se izloči vsakogar, ki nima razumevanja za ohranjanje javnih turistovskih naprav ter dela škodo na dragocenem narodnem imetju, bodisi zlonamerno bodisi iz brezbriznosti.

ZVEZINI RAZGLASI

FIZIKALNO OKROŽJE LJUBLJANA
POVERJENIŠTVO ZA NOGOMET
1. Sporedni prvenstveni tekmene dne 7. aprila:
v Ljubljani: igrišče Svobode ob 15. uri Edinost: Zelezničar; ob 16.45 Borec: Krim; službojoči tov. Gužina
v Mengšu: ob 14.30. uri Mengše: Kamnik; službojoči tov. Mrhar.
2. Program dne 14. t. m.: Borec: Zelezničar, Edinost: Svoboda, Kamnik: Domžale in mlad. tekmovalnje.

3. Na prihodnji seji se izvrši žreb mladinskega tekmovalstva, na katero se pozivajo delegati društev, ki so se prijavila za mladinsko tekmovalstvo.

4. Disciplinskemu odboru se predstavi na podlagi sod. prijavi tov. Perkop (Borec) in Volavšek (Svoboda).

5. Popravlja se vrstni red prvenstvenih tekem Kamniške skupine v toliko, da se prične tekmovalnje dne 7. t. m.

Poverjenik za nogomet.

TISKOVNI SKLAD

za Primorsko, Koroško in izseljence

Izvršni odbor Osvobodilne fronte je razpisal poseben »Tiskovni sklad za Primorsko, Koroško in izseljence«. S sredstvi tega sklada bo poslan naš tisk vsem Slovencem izven sedanjih mej FLRJ. Glavni odbori množičnih organizacij so prejeli bloke za zbiranje tega sklada. Na vsakem listku so natisnjene Titove besede: »Tujega nočemo — svojega ne damo!« — Dolžnost vsakega fizikalnika je, da sodeluje pri zbiranju sredstev in tudi sam prispeva!

POLOVICNA VOZINA ZA DRŽAVNO PRVENSTVO v KROS KONTRIJU v ZAGREBU

Fizikalna zveza Slovenije opozarja na sledečo rešitev Ministrstva za promet FLRJ št. 2634/3. IV/46 od 14. marca 1946, ki se glasi:

Odobrava se 50 odstoten popust na celo vozno karto po redni vozni ceni udeležencem na kros kontri tekmovalstvu, ki bo 28. aprila 1946 v Zagrebu.

Udeleženci naj pri odhodu kupijo celo vozno karto po redni vozni ceni. Vsak udeleženec pa mora imeti objavo, ki jo izda pristojni Glavni odbor Fizikalne zveze Jugoslavije.

Kupljena cela vozna karta pri odhodu bo veljala udeležencem za brezplačni povratek, če bo udeleženec pokazal gornjo objavo, iz katere bo razvidna overitev pristojnega odbora, da je isti v resnici sodeloval pri tekmovalstvu.

Popust velja za tretji razred potniškega ali brzege vlaka in to z odhodom od 22. do 28. aprila in za povratek od 28. aprila do 4. maja 1946.

PO SVETU

POLJSKI BOKSARJI,

ki so doma iz Katovic, so v Pragi izgubili dvoboj z reprezentanco Češkoslovaške 6:10.

HOCKEY

V Pragi sta odigrala tekmo v hockeju na ledu prvak CSR LTC in zmagovalec švicarskega »Spenglerjevega čupa« S. C. Zürich, v kateri so Pražani zmagali 5:3 (1:0, 2:2, 2:1).

LAHKA ATLETIKA V AVSTRALIJU

Na dijaškem prvenstvu Južnega Welsa v Avstraliji, so kar štiri tekaleci pretekli 100 yardov (91,4 m) v odličnem času 9,8—9,9 sekund. Dva od četvorice sta bila dvojčka Ken in Don Manston. Najboljši sprinter na teh tekmah je bil John Trolor, ki je 191 cm velik in tehta 82 kg. On je zmagal v razdobju nekaj minut na 100 y v času 9,8 in na 220 y v času 21,7 sekund. Čez pol ure pa je zagotovil še zmagavo svoji štafeti na 4x100 m, ki je zmagala v času 44,0.

NOGOMET

Nogometni pregled

ČESKOSLOVAŠKA

Uspehi XI. kola nogometnega prvenstva so bili:

Liga »A«:
Polaban—Bohemians 3:2!
Sparta—Bratislava 6:3.
Rakovnik—Čechie Karlin 2:3.
Batovany—Sl. Ostrava 3:0.
Žilina—Bata 2:0.
Liga »B«:
Kladno—Slavia 4:3.
Viktoria Žižkov—Pardubice 2:2.
S. K. Trnava—Jednota Košice 1:3.
Zidenice—Viktoria Plzeň 3:3.
Prostějov—Pov. Bistrica 4:2.

ŠVICA

Uspehi 18. kola so bili:
Bellincona—Cantonal 1:1.
Servette—Biel 3:0.
Chaux de Fonds—Locarno 3:1.
Grasshoppers—Young Boys 2:2.
Zürich—Grenchen 2:2.
Lausanne—Lugano 1:1.
Young Fellows—Bern 4:2.

Na tablici vodi Servette s 27 točkami, slede Lugano 24, Lausanne 20, Grasshoppers, Bellincona in Young Boys 19, Young Fellows 18, Bern 16, Cantonal 15, Locarno 14, Biel 13, Grenchen 13, Zürich 11 in Chaux de Fonds 10 točk.

ITALIJA

V 24. kolu tekem Severne lige, je presenetila Triestina — ki je zadnje tekme odigrala zelo slabo — ker je na domačih tleh igrala neodločeno s Torinom. Torino, ki je v 23. kolu ravno zaradi boljše razlike v golih prišel na vodstvo, je moral nepričakovano nazaj na svoje »stare« drugo mesto, kar gotovo ni pričakoval. Na čelu tabele je zopet Internazionale, ki si vodstva verjetno ne bo dal več iztrgati.

Uspehi tekem so bili:
Genova: Doria—Venezia 2:0.
Genova: Brescia—Genoa 3:2.
Milano: Internazion.—Modena 2:0.
Bologna: Milan—Bologna 2:1.
Bergamo: Atalanta—Vicenza 2:2.
Trst: Triestina—Torino 1:1.
Torino: Juventus—Sampierd. 6:0.
Vrstni red tabele je naslednji:
Internazion. 24 17 5 2 51 18 39
Torino 24 17 4 3 59 18 38
Juventus 24 12 9 3 49 20 33
Milan 24 11 6 7 36 33 28
Brescia 24 10 6 8 30 31 26
Modena 24 7 10 7 21 18 24
Bologna 24 10 4 10 28 29 24
Triestina 24 7 10 21 30 21
slede: Vicenza, Atalanta, Doria, Venezia, Genoa, Sampierdarena.

OB REKI ŠUŠU

V Sibiriji ob reki Šušu stoji vas Sušenskoje. V starih časih je o tej vasi malokdo kaj vedel: zgubila se je sredi gozdov in močvar, daleč od železniške proge, še dalej pa od velikih mest. Celotno pismo so tjakaj redko prihajala.

Prav na robu Sušenskega je živel siromašni kmet Sosipatič. Ta je imel nečaka, ki mu je bilo ime Aleksej. Sosipatič ga je klical za Ljoša.

Sosipatič je pogosto hodil na lov — race in zajce lovit. Ljoša ni hotel jemati s seboj: bil je še premajhen.

Nekoč se je Ljoša zaradi tega celo spustil v jok. A Sosipatič se je, kakor nalašč, dolgo spravil na lov, odšel pa vendarle ni — očitno je nekoga čakal. Ljoša je stal zraven njega in jokal. In tolikanj hud je bil v tem trenutku na Sosipatiča, da ga niti pogledati ni maral, ampak je gledal na ulico. Tam so cvele marjetice in so se sprehajale gosi — tako mirna je bila tista ulica. In na tej vaški ulici je bilo tem bolj razločno videti moža v črnem mestnem suknjiču, s puško na rami. Stopal je hitro, najbrže se mu je mudilo k Sosipatiču.

Ljoša si je pritisnil dlani na oči, da mu ne bi solze tolikanj kapljale. Ko pa je odkril obraz, je še huje zajokal: Sosipatič je kazal možu v suknjiču nanj in se smejal.

»Glej, Iljič, kakšna nesreča je zadelo mojega fanta: na lov ne sme z menoj.«

Toda mož, ki ga je imenoval Iljič, je resno gledal.

Tedaj se je tudi Sosipatič nehal smejati in rekel:

»Pač nima sreče, fant.«

»Nima sreče?« je vprašal Iljič, ki je ves čas gledal Ljoša.

»I, sam presodi: kaj bi ta v gozdu! Kvečjemu bi si nogo opraskal ob kakvi veji.«

»Ne bo si je opraskal, saj pojdemo po stezi.«

»In jerebi nama bodo letali kar na pot?« je Sosipatič dejal, prepiral se pa ni več.

Tako je šel Ljoša prvič v svojem življenju na lov.

V gozdu je bilo hladno. Ko pa so prišli na jaso, je sonce spet žarko zasijalo. Na jasi je rasla visoka trava in so brenčale čebele. Še zrak je bil tukaj vlažen in vesel: dišalo je po jelšah, cvetlicah in smrekovem vejevju. Človek se kar ni mogel ločiti od take jase.

Tedajci je Iljič menil:

»Vidiš ga, jermena nisem vzel s seboj. Kaže, da danes ne bom prišel do strela.«

Ljoša je vedel, da se lovci preko suknjiča opašajo z jermenom, na katerega potem obešajo ustreljene ptice. Ozrl se je na Sosipatiča: tudi ta je bil brez jermena. Ljoša je kar obstal: kak lov pa je to, če ne bosta streljala?

»Nimaš sreče?«

Tisti mah je pred njimi nekaj šinilo čez grmovje. Iljič je po bliskovito strgal puško z ramena in pomeril. Strel je široko in glasno zagrmel po gozdu.

Iljič je pobesil puško in skesano dejal:

»Evo, nisem se mogel premagati... Sam ne vem, kako sem sprožil...«

Ljoša, ki se je bil razveselil, pa je stekel naprej. V grmovju je kmalu našel ustreljenega jereba. Potem se je začel pravilno lov. Protiv večeru sta lovca nosila vsak po tri jerebe, enega — tistega, ki ga je bil Iljič najprej ustrelil — pa je vlačil Ljoša.

Ko so stopili iz gozda, je sonce že zahajalo. Trava na polju se je bila pokrila z roso, ohladila se je bila in samo steza, ki jo je bilo za dne sonce ogrelo, je bila topla. Ljoša se je temu čudil in z bosimi nogami spet in spet skakal s trave na stezo. Mahoma pa ga je Iljič prijel za ramo in pokazal na reko Šuš: daleč, daleč je plula tam jata divjih labodov.

Iljič jih je dolgo opazoval... Potem je sonce zginito za gozdom in labodov ni bilo več videti: čas je bilo, da krenejo domov.

Doma je Ljoša vprašal strica, od kod je Iljič prišel v Sušenskoje.

»Ni prišel po svoji volji,« je Sosipatič odgovoril; »car ga je poslal semkaj v izgnanstvo.«

Poslej je Ljoša mnogokrat hodil h koči, kjer se je bil Iljič naselil. Ta pa je po vse dni delal — bral in pisal do pozne noči. In nikakor ni bilo moči uginiti, kdaj pojde spet na lov.

... Prišla je zima in reka Šuš se je pokrila z ledom. Zdaj je bilo Iljiča lahko srečati: skoraj vsak večer je utrujen od dela prihajal na reko in se drsal. Drsalke so bile tisti čas v Sušenskem velika redkost. Otroci so gledali, gledali Iljiča in si jeli sami iz lesa napravljati drsalke. Na te pa so pribijali železne smuče.

Tudi Sosipatič je, čeprav ne takoj, naredil Ljošo lesene drsalke. Ljoša je jadrno zdiral z njimi na reko. Gleda — ves led je pokrit s snežnimi zameti. Na bregu so stali sušenski otroci, ne vedoč, kaj naj store: niso se imeli kje drsati.

Tedaj je Ljoša videl, da s svojimi urnimi koraki prihaja k reki Iljič. »Precej bo vprašal: Kaj spet nimaš sreče?« je Ljoša pomislil. Toda Iljič se je približal, vrgel oči po snegu, po otrocih, in veselo dejal:

»Kaj pa, če bi si naredili pravo drsališče?«

In jim je jel kazati, kako se to dela.

Otroci so se lotili dela: začeli so razkopavati sneg. Kmalu so okrog bodočega drsališča zrasle bele stene. Led na sredi pa so otroci očistili z metlami. Potem so šli v gozd, naložili jelovih dreves in z njimi okrasili snežne stene.

Ko je bilo drsališče dogotovljeno, je jel Iljič učiti najmanjše otroke, kako se morajo drsati, da si ne razbijejo nosu. Najmlajši med malimi pa je bil Ljoša. Zato ga je Iljič tudi več učil kakor druge: čez dolgo časa sta se drsala v dveh, držec se za roke.

Od tistih dob je prešlo mnogo let. Vas Sušenskoje je zaslovela po vsem svetu: dandanes vsi vedo, da je v starih časih tri dolga leta živel v tej vasi Vladimir Iljič Lenin.

Sušenski otroci, ki so svoje dni drsali na lesenih drsalakah, so zdavnaj odrasli. Danes ta dan imajo same otroke. In ti novi otroci se takisto drsajo v svoji vasi ob reki Šušu. Samo drsalke imajo prave, iz dobrega jekla.

Nekako je naneslo, da je pozimi prispel v vas Sušenskoje neki delavec. Odrasel je v tej vasi, zdaj pa živi v mestu in dela v tovarni.

Nu, in ko se je odpočil, je vzel drsalke in se s sinom vred napotil drsat na reko Šuš. Spotoma je predložil:

»Dajva, kosajva se, kateri bo hitrejši!«

»Dajva,« je sin odvrnil, sam pri sebi pa je pomislil: »Kje bi me dohitel, ti stari mož!«

Prišla sta na reko, si pripela drsalke in se za stavo zapodila po ledu. In glej si ga, oče je prehitel sina. Sin je kar osupnil. Pogledal je na očetove noge in rekel:

»I, seveda... ko imaš tako dolge!«

Oče se je zasmejal:

»Pri dirki ne zmaga tisti, ki ima daljše noge, ampak tisti, ki ima hitrejšo.«

Nato sta se spet začela drsati, in spet je oče prehitel sina. Ko ga je pa prehitel, je dejal:

»Kje bi me ti prekosil! Mene je še Lenin učil drsanja.«

In potlej je povedal sinu, kako so bili napravili prvo drsališče na reki Šušu. In ko sta se vzpela na breg, je pokazal kraj, kjer je nekaj stal Lenin in zrl na jato divjih labodov. (Kononov: Zgodbe o Leninu.)